

BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYEI
KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG
KAZINCBARCIKAI KATASZTRÓFAVÉDELMI KIRENDELTSÉG

Beszámoló

a meteorológiai veszélyjelzés rendszeréről és az azzal kapcsolatos teendőkről.

Tisztelt Helyi Védelmi Bizottság!

Az Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) nyilvános honlapján (www.met.hu) általános élet- és vagyónvédelmi célokat szolgáló figyelmeztető rendszert működtet. A rendszer fő célja, hogy kritikus időjárási helyzetekben, illetve ezeket megelőzően hiteles információforrást biztosítson a lakosság és a média számára. A veszélyjelzési információk www.met.hu/idojaras/veszelyjelzes/ illetve a veszelyjelzes.met.hu oldalon érhetők el. Az oldal színekkel ellátott térképére pillantva azonnal látható, hogy mely területeket érinthet veszélyes időjárási jelenség, a térképre kattintva pedig szöveges formában lehet részletesebben tájékozódni a várható időjárási veszélyről az adott térségben.

Veszélyjelző rendszer működése

Figyelmeztető előrejelzés és riasztás

Figyelmeztető előrejelzést és riasztást a következő időjárási elemekre ad ki:

- heves zivatar,
- felhőszakadás,
- széllökés,
- ónos eső,
- hófúvás.

A fent felsoroltak esetében a veszélyjelzés két lépcsőben valósul meg.

Első lépcsőben készül egy, az adott napra, valamint a következő napokra szóló, szöveges és térképes formában is megjelenő figyelmeztető előrejelzés, amelyben a legvalószínűbb veszélyes időjárási események várt térbeli és időbeli alakulásának leírását találhatjuk meg.

Második lépcsőben, amikor a veszélyjelző meteorológus (a mérések, megfigyelések, modellek előrejelzései alapján) meggyőződik arról, hogy az időjárási feltételek adottak a figyelmeztető előrejelzésben már jelzett veszélyes időjárási események előfordulásához, akkor a bekövetkezés előtt általában fél-három órával sor kerül a veszélyes időjárási eseményekre figyelmet felhívó, térképes formában megjelenő riasztás kiadására. A veszélyes időjárási esemény típusától, illetve az időjárási helyzettől függ, hogy már közvetlenül a veszélyes időjárási esemény kialakulása előtt pár órával, vagy éppen csak a veszélyes időjárási esemény kialakulásának felismerésekor adható ki a riasztás. Általánosan elmondható, hogy az előzetesen figyelmeztetett, riasztott terület nagysága változó, de rendszerint a legkisebb terület, amelyre a veszélyjelzés vonatkozik, egy átlagos magyarországi megye felének felel meg.

Havazásra és nagy mennyiségű esőre vonatkozó figyelmeztetések A veszélyjelző rendszer részét képezik azok a figyelmeztetések is, amelyekben a tartós, nagy mennyiségű eső, illetve havazás előfordulásának lehetőségére hívja fel a figyelmet, amennyiben az esemény legalább egy átlagos magyarországi megyének megfelelő területen várhatóan jellemző lesz. Ezekhez a figyelmeztetésekhez riasztás nem kapcsolódik!

Speciális figyelmeztetések

A veszélyjelző rendszer részét képezik még az ún. speciális figyelmeztetések is. A speciális figyelmeztetésekben hívja fel a figyelmet a hőség, extrém hideg, továbbá a tartós sűrű köd előfordulásának lehetőségére, amennyiben az esemény legalább egy átlagos magyarországi megyének megfelelő területen várhatóan jellemző lesz. Ezekhez a speciális figyelmeztetésekhez sem kapcsolódik riasztás!

Veszélyességi szintek

A figyelmeztetések és a riasztások során 3 veszélyességi szintet különböztet meg. Ha nem várható a meghatározott kritériumoknak megfelelő veszélyes jelenség, az adott terület zöld színnel jelenik meg.

Első szint (sárga)

Az ebbe a kategóriába sorolt időjárási események nem szokatlanok, de potenciális veszélyt jelenthetnek, ezért tanácsos elővigyázatosnak, óvatosnak lenni, főként az időjárási hatásoknak jobban kitett térségek során. Különösen a bizonytalanabb kimenetelű, gyorsan változó időjárási helyzetekben célszerű a szokásosnál gyakrabban és részletesebben tájékozódni a várható időjárás felől.

Második szint (narancs)

Veszélyt hordozó időjárási jelenség, amely káreseményekhez vezethet, vagy akár személyi sérülést, balesetet is okozhat. Érvényben lévő veszélyjelzés esetén legyünk nagyon körültekintőek, vigyázzunk saját biztonságunkra és értékeinkre. Részletesen tájékozódjunk az időjárás alakulásáról. Kövessük a megbízható média által közvetített tanácsokat, illetve a hatóságok utasításait.

Harmadik szint (piros)

Veszélyes, komoly károkat okozó, sok esetben emberi életet is fenyegető időjárási jelenségek, amelyek rendszerint kiterjedt területeket érintenek. Érvényben lévő veszélyjelzés esetén legyünk különös figyelemmel értékeinkre és saját biztonságunkra. Folyamatosan kísérjük figyelemmel a legfrissebb hivatalos meteorológiai információkat. Minden körülmények között kövessük a hatóságok utasításait. Tartózkodjunk biztonságos helyen. A veszélyjelzés e legmagasabb (piros) szintjére már csak a meglehetősen ritkán előforduló események kerülnek.

Fontos tudnivalók

Az időjárás előrejelzés, veszélyjelzés mindig egy meghatározott időszakra vonatkozik és nem egy adott időpontra, továbbá nem az időjárásból fakadó káresemények előrejelzésére. A kiadott figyelmeztető előrejelzés minden olyan, a fenti táblázatokban felsorolt időjárási elemet tartalmaz, amely előfordulására az adott napon (0–24 óráig bármikor) számítani lehet, függetlenül attól, hogy az a nap folyamán mikor fog bekövetkezni. A riasztások kiadására általában akkor kerül sor, amikor az említett veszélyes időjárási elemek kialakulása az adott területen már a közeli órákban (általában 0,5–3 óra múlva) várható. A riasztások érvényességi időtartama a veszélyes időjárási eseménytől függően 3–6, vagy akár 6–12 óra is lehet. Az esetek többségében ennyi idő után módosításra, vagy feloldásra kerülnek a riasztások, mivel a veszélyjelzés is előrejelzési produktum, a legfrissebb mérvado adatok, információk alapján bármikor változhat, frissülhet. Teljes képet a veszélyes időjárási helyzetre vonatkozóan a veszélyjelzés minden elemének (térfépes riasztás, szöveges és térfépes figyelmeztető előrejelzés) együttes áttekintésével kaphatunk. A veszélyjelzések a nap 24 órájában szükség szerint folyamatosan frissülnek. Erópa területére vonatkozó, hivatalos, térfépes veszélyjelzések a www.meteoalarm.eu portálon tekinthetők meg.

Veszélyjelzés korlátai

Egyes időjárási események nem ugyanolyan pontossággal és időelőnnnyel jelezhetők előre. 100%-os pontosságú előrejelzés sohasem adható. Egy adott területre kiadott figyelmeztetés, riasztás azt jelenti, hogy az időjárási feltételek kedvezőek a veszélyes időjárási esemény kialakulásához a figyelmeztetett, riasztott és az ahhoz közel eső területeken. A figyelmeztető előrejelzés és riasztás így nem jelent garanciát az adott veszélyes időjárási esemény bekövetkezésére az érintett terület egy adott pontján! Az időjárás előrejelzés korlátaiból adódóan nem mindig lehetséges a megfelelő, időben történő riasztás, figyelmeztető előrejelzés kiadása. A legkorszerűbb eszközök és módszerek, szakmai ismeretek alkalmazása ellenére sem lehetséges minden esetben megfelelő időelőnnnyel, a megfelelő szintű veszélyjelzés kiadása! Sajnos előfordulhatnak olyan, akár kritikusan veszélyes időjárási jelenségek, amelyeket csak kialakulásuk pillanatában, vagy azután van lehetőség felismerni. Egy bizonyos tér és időskála alatt, vagyis a nagyon kis területekre korlátozódó, illetve rövid ideig (általában néhány percig) tartó jelenségek jelzése nem célja a veszélyjelzési rendszernek. Ennek oka, hogy ezek a lokális, rövid életű jelenségek még a mai, korszerű meteorológiai mérőhálózatokkal sem detektálhatók megfelelően. Ilyen jelenség például a rendszerint nyári félévben, száraz időben előforduló néhány percig tartó tölesérszerű forgószél (portölcser, más szóval porördög), ide sorolhatjuk a hegyek eltérő szélviszonyaiból származó eseményeket, hevesebb zivatarokhoz alkalmanként társuló tornádókat, de ide sorolhatók a rövid életű (15–30 percnél nem hosszabb élettartamú), rendszerint kis területen megjelenő, akár intenzívebb zivatarok is.

Kazincbarcika, 2019. április 11.

Tisztelettel:

**Kelemen Béla t. alezredes
katasztrófavédelmi elnök-helyettes**